

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Банки України
Асоціація “Незалежна асоціація
банків України”
Асоціація українських банків
Форум провідних міжнародних
фінансових установ

Про здійснення належної перевірки юридичних осіб, яких визнано банкрутами

Національний банк України (далі – Національний банк) отримує численні скарги від арбітражних керуючих – ліквідаторів юридичних осіб, визнаних в установленому законодавством порядку банкрутами і щодо яких відкрито ліквідаційну процедуру, пов’язані з тим, що банки відмовляють у відкритті ліквідаційного рахунку через відсутність окремих даних, потрібних для здійснення належної перевірки клієнта. Керуючися частиною восьмою статті 18 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про запобігання легалізації), вважаємо за потрібне звернути увагу на таке.

Згідно з пунктом 4 частини другої статті 8 Закону про запобігання легалізації банки як суб’єкти первинного фінансового моніторингу зобов’язані здійснювати належну перевірку нових клієнтів, а також наявних клієнтів. Одним із заходів належної перевірки клієнта є встановлення кінцевого бенефіціарного власника (далі – КБВ) або його відсутність, у тому числі отримання структури власності з метою її розуміння, та даних, що дають змогу встановити КБВ, та вжиття заходів із верифікації його особи (за наявності) (пункт 34 частини першої статті 1 Закону про запобігання легалізації).

КБВ для юридичних осіб відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закону про запобігання легалізації є будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (у тому числі через ланцюг контролю/володіння). Ознаки здійснення прямого/непрямого вирішального впливу на діяльність передбачені в абзацах шостому та сьомому цього пункту.

Зважаючи на пункт 5 додатка 4 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 3122842E6867E65404000000150F0000892A0000
Дійсний до: 11.08.2021 14:50:55

Національний банк України

25-0006/39237
від 06.05.2021 17:32

банку України від 19.05.2020 № 65, банк виконує вимоги щодо встановлення КБВ з використанням ризик-орієнтованого підходу, ураховуючи виявлені критерії ризиків. Водночас обсяг дій банку зі збору потрібної інформації та глибина аналізу отриманої інформації мають бути пропорційні виявленим ризикам, зокрема складності структури власності юридичної особи. У будь-якому разі банк має вжити заходів, достатніх для того, щоб бути впевненим, що він знає, хто є КБВ (або що КБВ немає), і для отримання розуміння права власності (контролю) та структури власності.

Разом із цим слід зазначити, що згідно з положеннями частини першої статті 59 Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУПБ) із дня ухвали господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури припиняються повноваження органів управління банкрута щодо управління банкрутом та розпорядження його майном, якщо цього не було зроблено раніше, члени виконавчого органу (керівник) банкрута звільняються з роботи у зв'язку з банкрутством підприємства, а також припиняються повноваження власника (органу, уповноваженого управляти майном) майна банкрута.

Крім цього, відповідно до частин першої та третьої статті 61 КУПБ ліквідатор із дня свого призначення здійснює, зокрема, такі повноваження:

- приймає у своє відання майно боржника, забезпечує його збереження;
- виконує функції з управління та розпорядження майном банкрута;
- проводить інвентаризацію та визначає початкову вартість майна банкрута;
- аналізує фінансовий стан банкрута;
- виконує повноваження керівника (органів управління) банкрута;
- формує ліквідаційну масу;

повідомляє про своє призначення державний орган з питань банкрутства в десятиденний строк із дня прийняття рішення господарським судом та надає державному реєстратору в електронній формі через портал електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомості, потрібні для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства, тощо.

Під час проведення ліквідаційної процедури ліквідатор зобов'язаний використовувати лише один (ліквідаційний) рахунок боржника в банківській установі. Залишки коштів на інших рахунках перераховуються на ліквідаційний рахунок боржника.

Ураховуючи положення пункту 147 розділу XIV Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 № 492 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 01.04.2019 № 56) (зі змінами), до банку в такому разі подається копія рішення суду, на підставі якого здійснюється

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000150F0000892A0000

Дійсний до: 11.08.2021 14:50:55

Національний банк України

25-0006/39237

від 06.05.2021 17:32

ліквідація юридичної особи-резидента, засвідчена в установленому законодавством України порядку або уповноваженим працівником банку.

Таким чином, рекомендуємо враховувати, що з дня ухвалення господарським судом постанови про визнання юридичної особи банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури КБВ цієї юридичної особи втрачає право на здійснення вирішального впливу на управління цією юридичною особою, а функції з управління та розпорядження майном банкрута виконує ліквідатор. У таких випадках під час ужиття заходів належної перевірки щодо цієї юридичної особи з метою відкриття ліквідаційного рахунку, на думку Національного банку, банкам не потрібно вимагати від ліквідатора дані, що дають змогу встановити КБВ такого клієнта. Водночас банки мають здійснити ідентифікацію та верифікацію ліквідатора юридичної особи, що визнана банкрутом, відповідно до вимог частин восьмої та дев'ятнадцятої статті 11 Закону про запобігання легалізації.

Просимо врахувати ці рекомендації під час виконання функцій суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Заступник Голови

Олексій ШАБАН

Оксана Крутських
Oksana.Krutskykh@bank.gov.ua

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000150F0000892A0000

Дійсний до: 11.08.2021 14:50:55

Національний банк України

25-0006/39237

від 06.05.2021 17:32